

STORTINGET

Representantforslag 156 S

(2022–2023)

fra stortingsrepresentantene Ola Elvestuen, Guri Melby, Ingvild Wetrhus Thorsvik,
Alfred Jens Bjørlo og Ane Breivik

Dokument 8:156 S (2022–2023)

**Representantforslag fra stortingsrepresentantene
Ola Elvestuen, Guri Melby, Ingvild Wetrhus
Thorsvik, Alfred Jens Bjørlo og Ane Breivik om å
tillate forsøk med lokale rusreformer**

Til Stortinget

Bakgrunn

Forslagsstillerne viser til at Oslo bystyre har vedtatt at de ønsker et forsøk med en lokal rusreform. Justis- og beredskapsminister Emilie Mehl avviser at Justis- og beredskapsdepartementet kan behandle en søknad som kan gi et unntak fra relevant lovverk for en lokal rusreform slik Oslo bystyre ønsker. Forslagsstillerne er usikre på om justis- og beredskapsministeren ikke ønsker å behandle søknaden fra Oslo bystyre om å få gjennomføre forsøk med en lokal rusreform basert på at det ikke er mulig innenfor gjeldende lovverk, eller om motviljen er politisk. Hvis det ikke er mulig å åpne for slike forsøk ved egen forskrift, men det må lages en egen lov for slike forsøk, viser forslagsstillerne til lov om ordning med brukerrum for inntak av narkotika (brukerromsloven) med tilhørende forskrifter. Denne loven ga hjemmel for unntak fra straffansvaret etter annet gjeldende lovverk for tunge injiserende rusavhengige i Oslo. Forslagsstillerne mener det snarest må lages en ny lov som åpner for slike lokale forsøksordninger dersom det er nødvendig.

Behovet for en rusreform er størst i de store byene, og når Oslo bystyre selv ber om å få innføre forsøk med en lokal rusreform som kan gi verdifull kunnskap, er det

etter forslagsstillerne syn helt nødvendig å gjøre et unntak i loven eller endre lovverket på en måte som muliggjør slike forsøk.

Forslagsstillerne viser til at det er et solid kunnskapsgrunnlag i NOU 2019:26 Rusreform – fra straff til hjelp. Dette kunnskapsgrunnlaget underbygger at tiden er overmoden for en rusreform, fordi straff for rusmisbruk er mer skadelig enn selve rusbruken. I tillegg vet man at ungdom på Oslos østkant har tre ganger så stor sannsynlighet for å bli straffet og stigmatisert som ungdom på Oslos vestkant. Dette forsterker sosial ulikhet i Norges hovedstad. Konsekvensen av den feilslåtte ruspolitikken er at mange ungdommer får ødelagt sine liv før de får startet på voksenlivet. Dette kan ikke forslagsstillerne sitte rolig å se på. Ungdom må få oppfølging og hjelp, ikke straff og stigmatisering, som en vet virker mot sin hensikt. De må vite at de ikke risikerer sin fremtid dersom de ber om hjelp på vegne av seg selv eller venner.

Forslagsstillerne er også bekymret for de mange tungt rusavhengige som ofte er i sårbare situasjoner og blir straffet for en sykdom de har. Forslagsstillerne mener det haster med reformer som gir verdighet til syke mennesker fremfor å straffe dem. I påvente av den såkalte rus- og behandlingsreformen som regjeringen har varslet, må de store byene og kommunene som ønsker det, få gjennomføre forsøk med lokale rusreformer, både for å innhente kunnskap og også for å redde liv. I den forbindelse viser forslagsstillerne til at av de 324 menneskene som døde av rus på landsbasis i 2022, var 51 bosatt i Oslo. Forslagsstillerne viser til regjeringens egen plattform, som understreker at det kommunale selvstyret gir rom for skreddersydde løsninger for hvert enkelt lokalsamfunn, og at regjeringen skal legge til rette for økt kommunalt selvstyre med større grad av inno-

vasjon. Videre står det i regjeringserklæringen at det lokale selvstyret er viktig, og statlige og regionale myndigheter skal vektlegge lokaldemokratiet når det vurderes om det skal fremmes innsigelse eller innvending. Forsøk med en lokal rusreform er svært viktig, nødvendig og ønsket av de folkevalgte i Oslo.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g:

Stortinget ber regjeringen snarest komme til Stortinget med en sak som gir kommuner som ønsker det, en mulighet til å gjennomføre forsøk med lokale rusreformer.

9. mars 2023

Ola Elvestuen

Guri Melby

Ingvild Wetrhus Thorsvik

Alfred Jens Bjørlo

Ane Breivik